

Delitev dela in strankarstvo

Poslanica g. A. Gabrščeka, ki smo jo objavili v našem listu preteklo je bila, ogorčena zavrnitev in obsodba poskusa «Goriške Straže», kar hotel izrabiti njegova izvajanja v naši jubilejni številki za opravičenje svoje razkolniške politike. Menda se ni še nikdar noben list tako imenito opekel kakor «Goriška Straž» pri tem poskusu. Besede odsodbe g. Gabrščeka so jasne in v nobenem pogledu dvojne. Kljub skrajno gremkemu pouku, ki ga je dobila, se je pa zopet zagnala v nas - oziroma v g. Gabrščeka in njegov članek o »političnih razkolkh«. Prava slika človeka, ki se potaplja ter se oprijeti tudi vsake sladice v varjivi nadi, da se vzdrži na površju.

Tako slamicu je zagledalo strujarsko glasilo v onih odstavkih poslanice g. Gabrščeka, kjer pravi med drugim ta poslednji tudi to, da ne spada vse v poglavje o razkolu, kar se ustvarja med Slovenci v Italiji, temveč da je marsikaj nekakšni delitev dela. Pri tem navaja kot primer delovanje »Goriške Matice« in »Mohorjeve družbi«, češ da obajo vkljup mora služiti našemu narodu v Italiji v ponos. To naglašanje izrabila »Goriška Straž« od dne 16. marca proti nam, češ da je »Edinost« z objavo Gabrščevega članka po dveh letih priznala javno svojo krivdo in da je pred ljudstvom sama sebe obzidala. »Tako torej! - vzvikla. To je slavni konec edinjske gonje proti Mohorjevi družbi. Kar je bilo »strankarski razkol«, je danes v ponos naroda.«

To bi bila torej tista rešilna slamica, ki naj bi vzdržala strujarje na površju v sedanjih polemikah. »Edinost« naj bi bila torej danes proti vsemu, kar tvori njen program narodnega edinstva, mi naj bi z Gabrščkom vred opravičevali tisti razkol, proti katemu sicer dosledno nastopamo v našem listu!

Ko smo čitali ta izvajanja in to logiko »Goriške Straže«, smo se najprej vprašali, ali je splet vredno, da se s takimi ljudmi spuščamo v javno polemiko o tako resnih stvareh, kakor je u. pr. vprašanje o položaju vere v politiki, o našem narodnem edinstvu itd.? Zaradi naše javnosti pa smo se vendar odločili, da se enkrat pokaže, kako so se strujari, v nasprotju z resnico in vsako logiko, v svoji obupni zasepljenosti in zakrnjenosti ponovno opekl, hoteč izrabiti Gabrščkova izvajanja v svoje razkolniške namene!

V svoji poslanici o »političnih razkolkh« je g. Gabršček - kakor smo že ugotovili - sam z ogorčenjem zavrnil držnost, s katero so strujari potvarjali njegove misli. Z vso jasnostjo je povedal, da je proti vsakemu političnemu razkolu. Le ljudje, ki si ne morejo drugače pomagati iz zadrege, morejo torej na podlagi njegovih izvajanj trditi, kakor da bi se bili mi izneverili svojemu stališču ter skesanio priznali opravičenost strujarskega razkola. Ne, gospodje! Če že Gabrščekov članek vsebuje z ozirom na naše politične razmere kako priznanje, potem gre v celoti nam in našemu stališču, ki je za vsakega mislečega Slovana v Italiji edino primerno. Od razumnosti na odgovornih mestih pa do zadnjega skromnega kmetišča - vsi se z grozo tresejo že pred samo besedo »razkol«. Spoznanje o potrebi enotne organizacije naših obrambnih sil je tako globoko zasidrano v srcih vseh poštencov jugoslovenskih Jugoslovenov v Italiji, da je vsako dokazovanje odveč. Toliko o poglavju političnega razkola.

Kar pa se tiče delovanja na kulturnem polju, naj ugotovimo najprej, da nismo mi nikdar napadali n. pr. Mohorjeve družbe, češ da je škodljivo, če izdaja ta družba zabavne in poučne knjige ter jih siri med našim ljudstvom. Nikdar nismo imeli nič proti temu, da bi se več prosvetnih in gospodarskih organizacij uveljavljalo med nami v medsebojnem tekmovanju v prospehu splošnega napredka. Tudi nismo nikdar pobijali načela delitve dela, da rabimo besedo A. Gabrščeka. Dokaz je v dejstvu, da se to načelo izvaja pri delovanju onih kulturnih društev, ki priznavajo program narodnega edinstva. Tako imamo na tem polju kar štiri osrednje organizacije, v katerih so včlanjena omenjena društva: Zveza prosvetnih društev na Goriškem, Prosveta v Trstu, avtonomni odsek te poslednje za Istro in slednji Zvezda mladinskih društev. »Edinost« je njihovo tekmovanje na načelu delitve dela vedno vneto podpirala. Tudi glede Mohorjeve družbe in Prosvetne zveze bi moral veljati načelo delitve dela. Ako bi bilo temu tako, naj bodo strujari uverjeni, da bi mi te organizacije podprtali kakor vse druge. Kar mi obsojamo, ni načelo delitve dela, tudi ne tekmovanje za čim večje uspehe na prosvetnem polju, temveč dejstvo, da so strujari ustanovili svoje prve »Tribune«, bo 21. aprila ustoličen.

Ameriška bankirja pri conte Volpiju

RIM, 13. Ameriška bankirja Andreas Fuller sta včeraj popoldne obiskala finančnega ministra conte Volpija ter mu predložila načrt za financiranje javnih del v južni Italiji.

Prihodna seja se bo vršila v pondeljek popoldne.

Ameriška bankirja pri conte Volpiju

RIM, 13. Ameriška bankirja Andreas Fuller sta včeraj popoldne obiskala finančnega ministra conte Volpija ter mu predložila načrt za financiranje javnih del v južni Italiji.

Prihodna seja se bo vršila v pondeljek popoldne.

RIM, 13. Mnogi prefekti so poslali načrnu ministrstvu svoja poročila glede izvajanja zakona o potestatih v posameznih pokrajinah. Notranje ministrstvo proučuje z vso skrbnostjo ta poročila ter obvešča o svojem delu prvega ministra Mussolinija. Kakor prvega »Tribuna«, bo 21. aprila ustoličen.

EDINOST

Uredništvo in upravljanje: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacija in denar pa upravnemu. Rokopisi se ne vračajo. Nepraktirana pisma se ne sprejemajo. Last, založba in tisk Tiskarna »Edinost« Poduredništvo v Gorici: ulica Glosači Carducci štev. 7, L. nadst. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

v Italiji prvi tisoč potestatov. Postopoma bo imenovanih kasneje še 6300 potestatov.

Snežni zameti v Južni Italiji

Vezuv pobeljen s snegom

NEAPELJ, 13. Na Vezuju je zapadel sneg. Pobelil je ne le vrh, marveč tudi pohope Vezuva. V Neapelju je radiča zavladal znaten mraz.

Iz Messine poročajo, da je v pokrajini Cesarea divjala silna nevihta ter odkrila več hiš. Okoli polnoh so pričeli snežni zameti. Na nekaterih mestih je zapadlo nad dva metra snega. Sličnega vremena ne pomnijo prebivalci že dolgo let. Vesti o nevihtah in snežnih zametih prihajajo tudi iz Taranta, Viareggia in Bergama.

Še ena izboljšava prometa v Jugoslaviji

na razpravi narodne skupščine - Proračun prometnega ministarstva sprejet

BEOGRAD, 13. (Izy.) Narodna skupščina je danes ves dan nadaljevala razpravo o proračunu prometnega ministra. Razprava je bila stvarna in mirna. Opozicija je kritizirala prometno politiko vladne in obenem nastopala s konkretnimi predlogi za izboljšanje prometnih razmer države.

Kot prvi je na dopoldanski seji narodne skupščine govoril zemljeradnik Gujić, ki je dejal, da je »voračun prometnega ministra majhen, v kolikor da se to tiče javnih naprav, medtem ko pa je v ostalem prevelik, če da se po njem nesistematično trošijo velike slike. Tu je radikal Gavrilović je izrazil svoje nezadovoljstvo radi tega proračuna ter je nastopil za znižanje železniških tarifov. V splošnem je kritiziral posamezne postavke proračuna ter zahteval, da se začnejo vagoni in lokomotive popravljati doma, s čimer se bo podprt domača industrija. Crnogorski federalist Vučetić je tožil o slabih prometnih zvezah Crnogore z ostalimi pokrajinskimi državami, nakar je poslane SLS Škulj kritiziral železniške razmere v Sloveniji, kjer je promet zelo zamoran.

Na dopoldanski seji je davidovičevci Kumandan nastopil proti popravilom železniškega materiala v inozemstvu ter pri tem omenil, da dolguje Jugoslaviji radi takih popravil samo Madžarski okoli 100 milijonov dinarjev. Govornik se je izrekel še za znižanje železniških tarifov ter kritiziral slabo stanje voznega parka, ki je po njegovem mnenju slabši, kakor je bil leta 1919.

Končno je še davidovičevci Agatonović očital prometnemu ministru, da zanemarja svoje dolnosti, ker ni podal v svojem eksposetu nobenih izjav glede svojih načrtov za izboljšanje prometa, nakar je povzel za besedo prometni minister Krsta Miletić, ki je v svojem odgovoru na kritike opozicionalnih poslancev med drugim objavil zboljšanje razmer v rečni plovbi ter povdarjal, da je država gradila nove proge po gorenju načrtu, ki najbolj odgovarja načrtu, ki je po njegovem mnenju slabši, kakor je bil leta 1919.

Kar se voznega parka tiče, je minister zagotovil, da se bo v prihodnjih dneh sestala seja načelnikov vseh železniških delavnic v svrhu izdelanja načasnega načrta za popravilo vsega železniškega materiala. Vagoni in lokomotive se bodo odslej popravljali doma. Minister je povdaril, da so vsi dolgov za taka popravila v inozemstvu že poravnani, le napram Madžarski da niso bili še tozadne računi saldirani. Izjavil je, da se v tarifnem odboru že proučuje vprašanje znižanja železniških tarifov in da se snuje načrt za popolno reorganizacijo njegovega resorata v interesu splošnega varčevanja.

S tem je bila razprava o proračunu prometnega ministarstva končana. Proračun je bil z glasovi vladne večine sprejet. Jutri bo narodna skupščina razpravljala o proračunu ministarstva za pošto in brzojav, v pondeljek pa pride na vrsto proračun ministarstva za poljedelstvo.

Poročilo finančnega ministra Stojadinovića na seji radikalnega kluba

BEograd, 13. (Izy.) Danes popoldne je imel klub radikalnih poslancev sejo, na kateri je finančni minister podal eksposo svojem resortu in nato poročal o uspehu svojega potovanja v inozemstvo. Stojadinović je navedel, da dolguje Jugoslaviji Franciji 1.800 milijonov frankov, Zedinjenim državam 83 milijonov dolarjev in Angliji 33 milijonov funtov. Na koncu svojega poročila je Stojadinović povdaril, da ima Jugoslavija v inozemstvu velik kredit, kar da se lahko vidi na denarnih trgih v New Yorku in Londonu. Radi ureditve dolgov Jugoslavije v inozemstvu je rekel Stojadinović, da ni nobenega zvoka za kak pesimizem.

Zenevska kriza Žarek upanja v splošnem pesimizmu

Brazilijska in Španška se bosta vzdržali glasovanja o pripraviti Nemčije v Družbo narodov

ZENEVA, 13. Po včerajšnjih pogajanjih, ki niso dovedla radi nepopustljivosti Nemčije do nobenega uspeha, je angleški zunanji minister Chamberlain sprejel opolnoči dopisnike angleških listov ter jim podal zaupne izjave, iz katerih je razvidna vsa resnost položaja, ki je nastal po oklוניתi predloženi formuli s strani delegatov Nemčije. Nato je bil objavljen komunikat, ki pravi, da je po sinčnji izjavi nemškega delegata Luthra po Chamberlainovem mnjenju vsako nadaljevanje razprav odveč.

»Matin« zatrjuje, da je Chamberlain rekel, da duh Locarna ni umrl, ampak da preživila le začasno krizo. Chamberlain in Briand menita, da se šlo v Koncessijah Nemčiji do skrajnih mej. Angleški zunanji minister je se dostavil, da je obžalovanja vredno dejstvo, da je Nemčija kriva tega neuspeha.

Zenevska kriza se presoja v Parizu z velikim pesimizmom. Francoski tisk ugotavlja, da pada vse odgovornost na Nemčijo. Briand je izjavil, da so zastopniki zavezniških držav šli do skrajnih mej, katerih da ne bodo prekorčili.

BERLIN, 13. Woifov dopisni urad poroča, da je nemška delegacija v Zenevi vložila že pretekel nedeljo predlog za imenovanje komisije, ki naj bi razjasnila vprašanje stalnih sedežev in ki bi morala sestaviti svoje poročilo. Še pred otvorenitem sejo septembra zasedanja Družbe narodov. Na junijski seji se je razpravljalo o drugih predlogih med zastopniki držav, ki so pristopili k paktu glede Porencja, ampak nemška delegacija ni mogla po natančni proučitvi najti možnosti za kako rešitev na taki podlagi. Ustevajoč težave splošnega položaja in klub želji po končnovečernjem urešenju lokalnih načinov na mirovni konferenci iz raznih vzrokov ni bilo mogoče določiti državni mej strogo po narodnostenem principiu. Da se pa ta napaka čim bolj popravi, so nastale odredbe o zaščiti manjšin. Tako tudi že piše »Samouprava«, ki povdaria, da nekaterih naknadnih kreditov vlade nikakor ni mogoče odkleniti.

Tekom proračunske debate so sprožili nemški poslanci tudi manjšinsko vprašanje. Na njih zahteve odgovarja sedaj v »Samoupravi« dr. Laza Marković. Ker je dr. Marković danes eden glavnih ideologov radikalne stranke, zato se more njegovo mnenje o manjšinskem kot političnem vprašanju smatrali tudi kot mnenje radikalne stranke. Zato ga podajam v kratkem izvlečku. Uvodoma pojasnjuje dr. Marković, kako na mirovni konferenci iz raznih vzrokov ni bilo mogoče določiti državni mej strogo po narodnostenem principiu. Da se pa ta napaka čim bolj popravi, so nastale odredbe o zaščiti manjšin. V praksi pa se je vse stvarje zelo zasukala. Države, ki pred vojno sploh niso hotele priznati obstoja manjšin, se so nakrat pojavile kot zaščitnične manjšin. To pa iz čisto posebnih političnih spekulacij. Na eni strani se hoče z izigravanjem manjšinskega vprašanja dokazati, kako so mirovni dogovori slabii na drugi strani pa z izkorisčenjem čl. 19. o Družbi narodov določiti revizijo mirovnih pogodb. Ta člen nameč pooblašča velesile, da smejo od slučaja do slučaja revidirati mirovne dogovore, če bi se izkazalo, da so postale nekatero določbo nevzdržna. Ta dokaz naj nudijo ravno manjšine.

Zlasti aktualno pa je postal vse to z vstopom Nemčije v Družbo narodov. Do tedaj v manjšinskem vprašanju še precej rezervirana Nemčija je nakrat nastopila kot zaščitnica nemških manjšin. Polemika med Mussolinijem in Stresemannom je dokazala, da se uporablja manjšinsko vprašanje za politično borbo. Na naši skupščini je govoril Hans Moser. S posebno vnočno se je pri tem skliceval na odredbe mirovnih pogodb o zaščiti manjšin. Nato pravi dr. Marković: Če je hotel g. Moser s tem povdariti, da ima tudi Jugoslavija dolžnosti do manjšin, potem je to bilo čisto odveč, ker Jugoslavija pravice manjšin jamči tako z ustavo, ko tudi dejansko. Ce pa je hotel posl. Moser povdariti, da si morejo Nemci poiskati pravice tudi drugje, potem je treba reči, da bi bila namerna Nemcev popolnoma napacna. Jugoslavija bo vedno ščitila pravice manjšin, ne more pa dopustiti, da bi se pod okriljem manjšinskega vprašanja izvajali cilji kakih druge politike, zlasti pa ne politike, ki hoče zrušiti mirovne ugovore. Če Nemci ne vedo, kako se v Družbi narodov treira manjšinsko vprašanje, jím je treba to povedati, ker bi zelo škodovali tudi samim sebi, če bi zanesli vprašanje na tujem teren.

Mnogo večje zanimanje kaže načrto, po vladu za zunanjopolitično. Pot dr. Ninčića v Rim in Pariz je dokazala, da se jugoslovenska zunanjopolitična orientacija v novi smeri. Na eni strani politika miru z vsemi sosedji, na drugi strani pa ozke zvezze z Italijo. Srednjeevropski garancijski pakt naj bi bil posledica prvih prizadelenj, garancijski pakt in dalekosežna trgovinska pogodba z Italijo pa zaključek drugega stremljenja. Prvo bo hitro doseženo, drugo je že doseženo. Toda drugo bo obvljalo trajno le, če bo italijanska vlada omogočila julijskim Jugoslovom, da bodo posredniki med Balkanom in Italijo, kakor je to tako jasno povedal A. G. v svoji, v »Edinost« objavljeni poslanci.

Ali pa bodo te besede našle odmev na merodajnem mestu? R. S.

Naročajte in Širite ,,EDINOST“

Vojna odškodnina

Silno važna odločitev višje komisije v Benetkah

Odločitev, katero navajamo, razveljavlja sicer sklep samo vojno-odškodniške komisije prve stopnje v Trstu, sedeva pa i vse ostale druge komisije po naši deželi, ki so postopale na isti način; obsoje tudi sklepe in pogreške in smote vseh tehničnih uradov finance v Trstu. Odločitev razkriva pogreške komisij in pa i finančnih tehnikov, ki so giblji zgrešali proti brezstevilnim vojnim oškodovancem v naših krajih.

Snov, ki jo obravnava sklep višje komisije v Benetkah, je sledeča:

Trampuž Ivan iz Temnice na Krasu št. 37 je zahteval, da se mu likvidira njegova vojna odškodnina po sedanjih cenah za L 68.750. Intendanca mu je pa ponujala samo L 44.615.

Dejansko stanje. Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Tržaška vojno-odškodniška komisija prve stopnje je v svoji odločitvi smatrala, da bi finančna intendanca ne smela, kot je bilo razvidno iz potrdila o obnovi (reimpiego), ceniti kubaturo po nižji ceni, kot je bila ona določena v konkordatu; bila je pa komisija tudi nesenzna, da tudi vojni oškodovanec ne more zahtevati svote v resnicu potrošene za pozidavo, ne da bi se oziral na konkordat. Zato je sodila, da pritiče Ivanu Trampužu L 54.247.43 po sedanjih cenah, od katerih L 51.267.86 za uporabljeno odškodno in L 2978.57 za neporabljeno odškodno.

Vojni oškodovanec Trampuž se je dne 21. 9. 1925. pa pritožil proti tej odločitvi tržaške vojno-odškodniške komisije o pravem času na **višjo komisijo za vojno odškodnino v Benetkah** in je zahteval sledče v svojem rekurzu:

1.) Koliko je on potrošil za poravnavo škode na stavbah, se mora določiti le s podrobno preučitvijo svote, resnično potrošene od vojnega oškodovanca za zoperno pozidavo stavb.

2.) Potrošil je in tudi uporabil celo konkordirano svoto v znesku predvojnih L 12.500, kar da pomnoženo s količnikom 5.50 L 68.750.

Intendanca je tudi od svoje strani dne 23. X. 1925. prijavila rekurz, s katerim je zahteval:

a) da se pri cennosti obnove (reimpiego) ne sme omejiti inžinirja v toliko, da bi moral slediti način cennitve ter se tudi ne sme prisiliti, da se drži dolženih cen;

b) da se mora višja vojno-odškodniška komisija izreči le za sintetičen način ugotovitve obnove;

c) da se likvidira vojnemu oškodovancu znesek L 44.615.42 v smislu potrdila o zopernej uporabi.

Pravno stanje: Konkordat nič drugač kot sporazum med državo in vojnimi oškodovancem, da se določi vrednost porušenega poslopja. «*Odskodnina*» je sveta, ki jo država ponuja oškodovancu, da poskrbi za pozidavo; zoperna uporaba (reimpiego) je pa ona količina, quantum odskodnino, katero je moral oškodovanec potrositi in jo je potrosil v novi zgradbi. Podlaga za cennitve novih stroškov ne stoji v nikakem odnosu s podlago za cennitve porušene stavbe. Ministrstvo za osvobojene zemlje je radi tega pravilno s svojo okrožnico z dne 27. januarja 1921. določilo, da se ima smatrati kot izpolnjena obveznost zoperne uporabe (reimpiego) v vseh slučajih, kjer bi se popolnoma investirala odškodnina v zopernej pozidavi stavbe, pa četudi bi ne bila stavba pozidana v prejšnjem stanju. To pomeni, da bi se pri ugotovitvi zopernej uporabe (reimpiego) ne smela uvaževati kubatura nove stavbe, ampak samo strošek, ki ga je imel oškodovanec z zopernej pozidavo, tako da bi se morala izplačati odškodnina v slučajih, kjer je bil ves znesek, likvidiran na ta račun, zoper efektivno uporabljen. Pri tem bi se ne smelo gledati, ali je bila pozidava stavbe končana ali ne.

Ministrstvo je popolnoma upravljeno

dalo take smernice, ker je upoštevalo, da je pač nova zgradba nujno manjša kubature kot ona razrušena, in to iz dveh razlogov:

1.) Ker starostna obraba predvojne stavbe pomeni zmanjšanje razpoložljivega kapitala za zgradbo novega poslopja in se radi tega spremeni v ravno toliko zmanjšanje kubature.

2.) Ker je količnik vedno manjši kot se resnični gradbeni stroški.

Radi tega se zgodi, da mora oškodovanec z dotednjim fiksnim zneskom, ki ga ima na razpolago za zoperno uporabo (reimpiego) zgraditi vse ono, kar mu je pač z dotednico sveto storiti moge.

Zoperna uporaba (reimpiego) se mora torej nadzorovati po sledčih smernicah:

a) Pazi naj se, da zgradba novega poslopja odgovarja splošnemu načelu vseh tehničnih tehnik, ki so izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Trampuž je predložil svoječasno prošnjo za vojno škodo na stavbah, cenjeno v predvojnih ceneh na L 15.145.63 predvojne cene. 28. septembra 1921. je bil sklenjen med vojnimi oškodovancem Trampužem in intendanco konkordat na podlagi cene, izvršene od finančnega tehnika, za L 12.500 predvojne cene; konkordat je potrdila okrožna komisija v Trstu dne 23. februarja 1922. Stavba je bila zoper zazidana in finančni tehnični urad je 15. maja 1924. sestavil predpisano potrdilo o končani pozidavi in je zato ob tej prilici natančno izmeril prostornino nove hiše ter prizidanega gospodarskega poslopja; pri hiši je vracalni edinstveno ceno prazno za polno lir 13.50 za kubični meter; pri gospodarskem poslopu pa 8 lir za kubični meter. Tehnični urad je nadalje cenil ostank starih temeljev v višini 60% ter je poračunil uporabljeno odškodno na L 7136.76, katero je s količnikom 5.50 povečal na L 39.252.18. Neporabljeno odškodnino je cenil tehnični urad na L 5.363.24, ki jih je priselil k 39 tisočem. Tako je vpisal v dobro vojnega oškodovanca L 44.615.42 po sedanjih cenah.

Trampuž se je o pravem času pritožil na vojno-odškodniško komisijo prve stopnje proti taki likvidaciji, zahtevajoč v svojem rekurzu, naj se mu likvidira znesek L 58.315.59, od katerih L 55.995.61 resnično pterošenih in L 2.319.98 za neobnovljena dela.

Državni pravnik odv. Dessim se je uprli predlogom braniteljev, češ, da nikakva okolica ne podpira domneve, da bi obtoženca ne bila pri zdravi pameti; glede začiščanja Josipa Breganca pa je dejal, da je za razpravo postranske važnosti.

Po daljšem posvetovanju je sodni dvor zavrnil omenjene predloge braniteljev.

(Razprava se nadaljuje).

Prizivno sodišče v Trstu

Odmevi krnskih dogodkov.

Včeraj se je na prizivnem sodišču v Trstu vršila razprava v zadevi priziva, ki so ga vložili Smrekar Anton od Blaža, Koren Josip od Antona, Perdič Andrej od Matije, Mikuž Josip od Andreja, Sovdat Ivan od Antona, Ivančič Ivan od Mihaela in Bajt Venceslav od Ivana proti razsodbi goriškega sodišča z dne 16. novembra 1922., s katero je bil — v zvezi s poškodovanjem spomenika na Krnu — Smrekar pogojno obsojen na 7 mesecev in 15 dni zapora ter na 200 lir globe; Mikuž Josip na 1 leto in 3 mesece zapora ter na 500 lir globe; Sovdat Ivan pa, tudi pogojno, na 7 mesecev in 15 dni zapora ter na 250 lir globe. Druge obdolžence je goriško sodišče oprostilo bodisi radi pomanjkanja dokazov, bodisi ker so ravnali brez razsodka.

Proti tej razsodbi pa je vložil priziv tudi državni pravnik.

Razprava se je pričela ob 11. uri in pol. Predsednik, svetnik Brugiani; državni pravnik odvetnik Franchi; referent, svetnik Male; zagovornik odv. Flego iz Gorice. Poročevalci Meale je najprej obrazložil, na podlagi kakšnih ugotovitev je goriško sodišče izreklo razsodbo. Dogodki so namenitost citateljem itak znani, zato jih sedaj ne bomo ponavljali. Kakor znano, je posebna komisija ugotovila, da je spomenik alpinov na Krnu poškodovala strela. Vendar pa je bilo kljub temu uvedeno sodno postopanje. Smrekarja, Korena in Perdiča so obdolžili tativne (najstarejši izmed teh je imel 16 let), ostale pa, da so oskrnuli in poškodovali omenjeni spomenik. — Kako da se je glasila razsodba goriške sodnije smo povedali že v začetku.

Državni pravnik je obžaloval izvršeničin. Rekel je pa, da priziv državnega pravnika ni podprt s takimi razlogi, ki bi prisiv upravitev. Kar se tiče Smrekarja, Korena in Perdiča, gre tu za slučaj nematne tativne, poleg tega pa treba upoštevati, da so stvari zopet nesli na mestu, kjer so jih bili vzelji. Gleda Bajta in Ivančiča pa je državni pravnik bil mnenja, da ju je goriško sodišče povsem pravilno oprostilo radi pomanjkanja dokazov, kajti krvidejne res ni mogoče dokazati.

Z njim je dobil besedo zagovornik, odv. Flego, ki se je pridružil mnenju državnega pravnika, da bi bilo namreč poškodovanje spomenika na Krnu, če bi ga bila poškodovala človeška roka, velik neodpušljiv zločin, ki bi imel očiten namen žaliti najsvetejšo čustva vsakega pravega Italijana. Ce se bi bilo dobitio resnične krive, bi jih moral doleteti zasluzena kazenska. Vendar pa je državni pravnik rekel tudi, da ne smej pri presojanju takih slučajev skrivati človeka in sodnika z golj nacijonalno čustvo, marveč se je treba v prvi vrsti ozirati na ugotovitev, do katerih je priveden sodno postopanje.

Izvajanja državnega pravnika samega ga tudi rešujejo obveznosti, da bi se spuščal v živahnje razpravo glede Smrekarja, Perdiča in Korena; dva sta bila takrat se pravzaprav dečka ter ni mogoče reči, da bi se bila zavedala tega, kar sta delala. Ce skuša priziv državnega pravnika izpodobiti to dejstvo, se danes, ko je preteklo od takrat že več let, o tem, da li so se svojega čina zavedali ali ne, res ne more več razpravljati in se je treba pač držati razsodbe prve instance. To, česar se jih obtožuje, so itak že sami priznali in se zadeva lahko smatra za rešeno.

Ugotoviti pa je treba, je nadaljeval odv. Flego, da se vse druge obtožbe ozirajo samo na domene in sumničenja ter ni mogoče pristnosti nobenega dokaza, ki bi govoril proti ostalim obtožencem. Kar se n. pr. Bajta in Ivančiča tiče, je gotovega samo to, da sta bila dne 20. junija na Krnu ter da sta imela v rokah navadno leseno palico. Goriško sodišče ju je oprostilo radi pomanjkanja dokazov. Vendar pa v pogledih Bajta in Ivančiča še sumiti niso mogoče, da bi bila v kaki zvezi s poškodovanjem spomenika in ju je treba oprostiti, ker nista izvršila zločina.

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

HISA, blizu Gorice, 9 sob, pripravna za gostinstvo, se proda. Naslov pri goriški upravi. 303

VEČ DOBRIH oglarjev za stalno, akordno delo, proti dobremu plačilu se išče. Dopsi naj se pošljajo na K. Muravec, Gorica, via Mattioli 1. 300

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE, Robert Berk, Gorica, sedaj Corso Verdi 36. - Lastnik se je specjaliziral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. Plikla. Laboratorij otvoren je leta 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. 253

GLASOVIRJE, harmonije, orkestrone itd. v vsakem stanju popravila in uglešuje Pečar, Gorica, via Corno 17, II. 94

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 290

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchii) Telefon 27-81, uvoz-izvoz. Veliča zaloga papirja za zavijanje, pišalnega i. t. d. papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 191

STEMLIK (Sparherd) pripraven za domačo rabo ali gostilno, se proda radi odhoda. Naslov pri upravnosti. 261

MOTOCIKLI Guzzi - Ariel - Harley-Davidson, modeli 1926, najpopolnejši. Takošnjie oddaje. Obiščite izključno zastopstvo Cremascoli - S. Giacomo in monte Št. 20. 157

ENONADSTROPNIA HIŠA z balkonom, v sredini mesta Brežice, s 16 sobami, kuhinjo, pralno kuhinjo, 2 kletmi, vrtom za zelenjavjo, sadosnikom in 2 drvarnicama, se prostovljivo proda. V hiši je vodovod, električna razsvetljava in angleška stranica. Hiša nosi letno 48.600 Din. najemnine. Cena po dogovoru. Ponudbe nasloviti na trgovino Umek, Brežice ob Savi, Jugoslavija. 257

TRGOVSKI pomočnik dobi službo. Hrana ni stanovanje pri družini. Plača po dogovoru. Počkaj Fran, Kozina. 337

DVA BRIVSKA pomočnika, sprejeme M. Piskič, brivec, Općine 289. Plača dobra. 325

NAZNANJAM cjenjenemu občinstvu, da imam veliko izhero taglierjev od L 150 naprej, plačev od L 120 do L 300 in krasne svilne oblike. Priporoča se dobroznamna Šivilja Rieger, via Commerciale 3. 307

VINCE kot zlato in kot jajčja kri — se pri Grilj-u v Trnovem dobi. 289

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Via Madonnina 10/II 354

VILA GIARINI, ex Delorenzi v Nabrežini s pripadki, parkom, krasna lega, se proda na javni dražbi sodnije Tržič 25. marca ob deveti uri. Cenitev Lir 49540. — najnižji ponudek Ler 24770. — Pojasnila daje pisarna Dr. Ferfolje, Filzi 17. 338

POROČNE sobe, masivne, s psiho ali umivalnikom, lastnega izdelka, po originalnih tovarniških cenah. Türk, Via S. Lazar 10. Primerjajte blago in cene. 352

POROČNO sobo, novo, naročeno za L 3200 proda za L 2600. — Slovenka v Via S. Zaccaria 4 desno. 353

HIŠICA, v vrtom, se proda. Pojasnila se dobivajo v gostilni Ivančič, Pendice Scorcova 438. 339

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Bodulich, Madonna del Mare 19/II. 342

GOSPODIČNA z znanjem nemške stenografske, strojepisja, nemškega, slovenskega in nekoliko italijanskega jezika, želi mesta kot praktikantinja. Ponudbe pod «Pektikantinja» na upravnosti. 340

IZKUŠENA babica sprejema noseče na dom. Via Chiozza 50, prtl. 343

NADOMEŠTNIKA s kavcijo, za dobro uspevajočo trafiko v Gorici, se išče. Informacije: Gorica, via Favetti 17. 349

GLASOVIRJE Bösendorfer se proda za L 1700 Tovarna glasovirjev Anton Pečar, Via Scussa 8. 358

Soba čedna, se odda pri malo družini. Naslov pri upravnosti. 345

ŠOFER išče službe, če mogoče na deželi. Govori oboj jezikoma. Naslov pove goriška uprava. 346

HIŠA, pripravna za gostilno in prodajalno, se proda v Gorici. Pojasnila daje goriška uprava. 347

Poslano*)

Ker se zapre prodajalna železnine in kovin v ulici Carducci št. 22, prosimo cenj. odjemalcem, da se služijo od sedaj naprej v naši prodajalni **CORSO - VIA S. Lazzaro - Via S. Caterina.** (342)

SOCIETA' ADRIATICA FERRAMENTA E METALLI.

* Za članke pod tem naslovom odgovarja redništvo in toliko kolikor mu zakon veleva.

TRGOVSKI pomočnik 20 leten, prost vojaščine, išče službe v mestu ali na deželi. Hrobat, Sv. Križ pri Ajdovščini. 348

POMALNO ZDRAVLJENJE. Troški sok (Sciroppo di salpariglio) izdelan v lekarini Castellanovich, Trst, via Giuliani 42, posebno priporočljiv za starejše proti poapnenju žil, ker vsebuje jeduro in je vselej tega izborno čistilno in krepilno sredstvo. Steklonica stane L 11. 281 Danes ostane lekarna ves dan odprt.

PELICA, 14 let starca, bi rada vstopila kot učenka v trgovino špererijske ali manufakturne stroke. Prijazne ponudbe pod «Učenka N. Z.» na upravnosti. 336

PRODA se 5 panjev čebel (Kranjski) in že rabljena slamovnica. Janez Sorc, milnar, Slavina-Prestranek. 360

JUTRI 15. t. m. ob 10 se bo vršila v sobi 36 tukajšnje preture prisilna dražba nepremičnine tab. št. 313 k. o. Dolina s hišo pol. št. 217, dvoriščem in vrtom. Cenilna vrednost znaša L 7309 in najmanjši ponudek L 3883.50. Podrobnejši podatki so na razpolago pred dražbo v sodni pisarnici. Hiša nosi letno 48.600 Din. 344

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim iščinkam in za rekonvalencijo. Steklonica L 6. — Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42. Danes ostane lekarna ves dan odprt.

217

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Schaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, telefon 20-64. 220

LEPO kmečko posestvo z gozdom se ugodno proda. Oddaljeno 5 minut od Sv. Petra na Krasu. Proda se tudi hiša z gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom in njivami. Pojasnila na št. 37. v Sv. Peteru. 331

DRUŽBNIK za kemično podjetje s kapitalom 30.000 lir se išče. Izborni zaslužek od 30 do 80%. Vstop takoj. Ponudbe na M. Stokler, Hoče pri Mariboru pri Mariaboru, Jugoslavija. 330

ZIVINOZDRAVNJA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobijo v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42. 219 Danes ostane lekarna ves dan odprt.

POROČNE sobe, masivne, s psiho ali umivalnikom, lastnega izdelka, po originalnih tovarniških cenah. Türk, Via S. Lazar 10. Primerjajte blago in cene. 329

POROČNO sobo, novo, naročeno za L 3200 proda za L 2600. — Slovenka v Via S. Zaccaria 4 desno. 335

SLUŽINJA za boljšo kmečko hišo, se išče. Starost od 15 let naprej. Naslov pri goriški upravi. 302

HIL VINA, belega, iz goriške okolice, na prodaj. Prodaja se od 100 l naprej in postavlja na dom. Naslov pove goriška uprava. 339

CEVLJARSKA POMOČNICA išče mesta v mestu ali na deželi. Keber, Sežana 42. 335

NAZNANJAM slavnemu občinstvu, da sem odprti gostilno v via Carpison. št. 14. Stop par. 305

PRSNI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlu in bronhijskim afekcijam. Steklonica za odrasle L 7.50, za otroke L 5. — Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42. 218 Danes ostane lekarna ves dan odprt.

Razpis natečaja. Do 25. marca 1926. je razpisana služba občinskega tajnika v Steverjanu v Brdih. Letna plača znaša Lit. 8.400.— Zahtevajo se običajna spričevala in polozitev pripustitvene takse v znesku L 50.— Neobhodno potrebno je poznanje slovenskega jezika.

STEVERJAN, 1. marca 1926. (354) Zupan: Princič.

Razpis službe. Kmečka in delavska gospodarska zadruga na Idriji pri Buci

vpisana zadruga z om. jamstvom razpisuje

mesto ravnačja za isto in mesto poslovodje za centralno razprodajalno. Zahteva se kavcija in dokaz zmožnosti. — Reflektanje naj stavijo pismene zahteve in pogoje do 25. t. m. na gornji naslov.

ODBOR.

Harbertu pri iskanju zamorca. Gedeon Spillet je pritrdir mornarju, ker je bil množično imenovan, da se ne smejo ločiti. Tako je moral Harbert opustiti svojo namero, toda dve debeli solzi sta mu spolzeli iz oči.

Poročevalce je krepko objel plemenitega dečka. Nevita je izbruhnila. Preko obrežja je bil jugozapadni s strašno silo. Vkljub oseki so slišali, kako je morje butalo ob obrežju skalovje. Vihar je razprševal dež obrežju, ki se je raztegnil v zemljo. Ni imelo pomepa, kakor bi se zvrzali vozovi kamnem. Veter je dvigal v zrak pesek, ki je z dejevjem pomešan vsepotvoden prodiral.

Zrak je bil pol kamenitega in vodnega prahu. Med rečnim ustjem in granitno steno so se tvorili široki vrtinci, zračne plasti so se izpremenili v Mačelske tokove, ki niso našli drugega izhoda kakor oz

Tudi Mikužu in Sovdatu ni mogoče dozvani humoristični pisatelj, sodni svetnik kazati, da sta poskodovala spomenik. 20. junija sta se nahajala na Krmu pod vrhom, in ni to prav nič čudnega, ker sta oba pastirja. Glavni sem obstaja v dejstvu, da je eden od njiju imel pri sebi železne droge, s katerimi bi se bil dal poskodovati spomenik. Jasno pa je, da bi bila obtoženca skrila omenjene droge, če bi jih bila uporabila za poskodovanje spomenika. Kar se njuji tiče, je gotovega samo to, da drogovista skrila, marveč so jih orožniki našli že pri prvih hišnih preiskavah. Ce je goriški sodišče bilo mnenja, da ni mogoče reči, da bi bila strela poskodovala spomenik, na drugi strani tudi ni mogoče dokazati, da sta spomenik poskodovala Sovdat in Mikuž, posebno še, ko je neki sorodnik Sovdata izpričal, da je on naprosil fant, najbi mu s hriba prinesel par zelenih drogov.

Končno je zagovornik zahteval, naj privzivo sodišče oprosti Mikuža in Sovdata radi potovanja dokazov ter da potrdi razsodbo prve instance glede Bajta, Ivančiča, Korena, Perdiha in Smrekarja.

Po končanem posvetovanju je predsednik prečital razsodbo, s katero privzivo sodišče sprejme priziv državnega pravnikova glede Ivančiča Ivana in Bajta Venceslava ter smatra, da sta kriva poškodovanja javnega spomenika, brez povzročitve znatne skode; upoštevajoč splošno olajševalne okoliščine, in za Bajta samega tudi mladostno, obsoja Ivančiča Ivana na 1 leto in 3 mesece zapora ter na plačilo globe 500 lir. Bajta Venceslava pa na 7 mesecev in 15 dneh zapora ter na 270 lir globe; in – solidarno z ostalimi – na poravnavo škode ter na poravnano stroškov za prvo rapravo in za priziv. Zavrača v ostalem prizivu državnega pravnikova in prizadehit, potrjuje razsodbo, proti kateri sta bila priziva vložena.

V smislu zakona z dne 31. julija 1925. so vsem obojenim pogojno odpuščene vse kazni.

Vesti z Goriškega Goriške mestne vesti

LJUDSKO GLEDIŠČE - TRG. DOM

Danes popoldne ob 4. uri se zadnjec ponovi Bevkova drama v Štirih dejanjih «Materin greh». Ta igra, ki se je pred štirinajstimi dnevi uprizorila sploh prvič, je že pri dveh uprizeritih dosegla najsršnejši uspeh in tudi ta zadnja ponovitev bo gotovo privabilka neboj občinstva v Trg. dom. Delžnost vsakega našega človeka je, da si inacnitno delo domačega pisatelja prav govor ogleda. «Materin greh» je edina igra, ki se je sploh prvič uprizorila na našem odru in gotovo bo tudi ob tej zadnji ponovitvi napolnila dvoran do zadnjega kotička.

Opozarja se cenj. občinstvo na točnost prihajanja k predstavi, da bi se potem ne motila igra.

Za prihodnjo soboto in nedeljo se privrjavja znamenita komedija v treh dejanjih: Molnárjev «Vrag».

Čisto nacionalen značaj svetinja na Sv. Gorici.

Videmška kraljeva komisija za furlansko deželo apelira na vladu, da likvidira čimprej celo vojno odškodnino sveto-gorskemu svetišču, ker je, zaradi kraja, kjer leži, poleg verskega tudi čisto italijanskega nacionalnega pomena. Tridentinski franciškanski bratje zasluzijo vso podporo videmške pokrajine, da se podprejo v njihovem težkem položaju.

Videmski prefekt je daroval 500 lir za svetogorsko samostansko knjižnico. Preostali edini slovenski brat Sofronij bo morala tudi rabiti kako knjige. Vsako leto obide Sv. Goro okoli 50.000 romarjev, med katerimi je velika večina Slovencev.

Odprije goriške gluhonomunice.

Popravljivi dela goriške gluhonomunice na Piazzuttì so skoraj popolnoma dovršena, tako da se bo zavod za gluhonemujočo odpril lahko že 20. t. m. Zavod so s stavbenega stališča tako preuredili, da odgovarja vsem modernim higijenskim razmeram; ne pa tako glede modernih pedagoških načel. Novoimenovano osobljo in smernice ter navodila glede vzgajanja v jeziku glohunemih gojencem so pa padla nazaj v one pretekle čase, ko se ni upošteval materin jezik. Gluhonemi se bo vrnili s tistimi svojimi pridobljenimi znanjem na svoj dom med naše domače ljudi, ne da bi se mogel z njimi sporazumeti.

Pobožnosti postnega časa.

K postnemu pridigam v cerkvi na Travniku priteka zelo obilo pobožnega ljudstva. Posebno ob petkih je cerkev natlačeno polna. Posebno Slovenci pritekajo v obilnem številu k petki v večerni pobožnosti ob 7. uri, poslušat pridige izvrstnega pridigara dr. Brunata.

Šahovski turnir.

Šahovski turnir v kavarni Garibaldi je v polnem teknu. Najboljše sanse ima dosedaj prof. Scarpa. Tudi »Pečka« je zraven, toda ni ravno med prvimi. Izmed drugih Slovencev se udeležujejo turnirje še odvetnik Mašera in pa upravitelj Trpin. Pripravlja se baje tudi poseben šahovski turnir med članji slovenskih mestnih društav.

DRUŠTVA.

Nedelja, 14. III. 1926, v naših društih. Čitalnica v Solkanu priredila danes Zagarovo drama »Arlinec« v 3 dejanjih v dvorani g. Mazetiča, začetek točno ob 5. uri.

Braino in pevsko društvo v Renčah; danes ob 3.30. uri točno, v dvorani g. Znidarsič-Delpin, F. Ks. Finžgarjevo soc. družno: »Rázvalina« življenja.

Braino društvo v Ozeljanu ima ob 3. uri pop. svoj redni letni občini zbor. Udeležba vseh članov nujno potrebna.

Društvo v Ajševici ima danes ob 10. uri dop. izreden občini zbor. Vse članstvo brez izjemne se vabi in gotovi udeležbi.

Planinsko društvo: III. letosnji izlet: 11. skupina, odhod danes ob 12.30 s katerijevskega trga k izviru Lijaga, preko Krongerga. Udeleženec točno!

IDRIJA.

V soboto 6. in v nedeljo 7. t. m. je upravljalo tukajšnje »izobraževalno društvo« v družniškem gledišču veselo historijo v 4. dejanjih »Kranj mlajši«, katero je spisal

Franc Milčinski. Igra je nekak posnetek narodne pripovedke o Martinu Krpanu s tem razliko, da nastopa v njej kot glavni junak njegov vnuk Martinče, ki v svoji moči in naivnosti prav nič ne zaostaja za svojim dedom. Nadalje kaže gnilo in puhal življenje na dvoru, domišljastov in neškrenost vladajočih, ki z nehvaležnostjo platujejo njim storjene usluge. Diletanč »izobraževalnega društva«, ki so že v marsikateri dramatični privedriti pokazali lepe uspehe, so s to prireditivo naleteli na težave, katerim niso bili kos. Posebno v sobo je se ves čas dejanja kazala velika prisiljenost. Nekoliko boljše je bilo v nedeljo, ko so nastopili igralci bolj samozavestno. Igra sama na sebi pa je tudi precej težka in zahteva več učenja nego našadna drama iz kmetskega življenja. V sobo se je med zadnjim dejanjem zgodi na odru nezgoda, ki pa k sreči ni imela hujših posledic. Podrl se je oder, na katerem so bili gledalci nad prostorom boršča med Martinčem in Krpanom in Kosobrnom. Dejanje se je za četrte ure prekinilo – in ko se je med tem omenjeni oder zopet popravil – pričelo iznova. Udeležba je bila ob večera obilna.

LOG.

Zopet žalostna nesreča. - Razmere v raziskovalnem rudniku.

V »Cave del Predil« ali po domače v Rajbelju, se je prepričila nesreča, katerež težev je postal komaj od vojakov došli Andrej Kuk iz Gor. Loga št. 6. Revež je prišel ob vid.

Rabej je starodavni rudnik svinca in cinka, kateri že preživlja več stoletij mnogo trpinov rudarjev iz naše okolice ter tudi iz drugih krajev.

V njem rije in kopiji 1500 rudarjev, kateri s krvavimi žulji ponemožujejo nenaštni kapital. Pod bivšo Avstrijo tudi niso imeli rudarjev zlatih časov, a se je vendar skrbelo za varnost posameznega rudarja. Pod sedanjim vodo so se raznereko nekoliko že zboljšale. Presenetilo pa je naše uboge rudarje, ko je dala država v zakup rudnički neki angleški družbi (čeprav ji je donašal letno lepe milijone čistega dobitka), sicer kar za dobo 30 let ter za skoraj bi rekli malenkostno gotovino.

Mnogo rudarjev je bilo mnenja, da bo tako boljše, a gremko se je varal vsakdo, ki je to mislil. – Danes družba izkoristi do možega ubogega trpina rudarja ter mu za njegovo trud in krvave žulje niti izdaleka ne plača, kar v resnici zasluži. Zraven tega pa – kar je najbolj žalostno in vnebovpričanje – ne skrb za varnost delaveva. Rudarji gre le za to, da spravlja v žep milijone, saj se zaveda, da je mnogo brezposelnih ter da, ako se kdaj ponesreči, jih pride 10 na vrata trkat in prosi košček trdega kruha.

Dne 6. t. m. je nesreča zadebla v enem letu že tretjega, da je zgubil najdražje, to je vid. – Kopal je s krampon ter pripravljal teren za polaganje tračnic. Pri tem delu je udaril na nerazstreljeno dinamitno patrono, katera je seveda eksplodirala ter reze grozno poškodovala. Na enak način sta ponesrečila v enem letu že dva moža, in sicer držinska očeta. A koliko se je pa drugih nesreč zgodilo v enem letu? Tudi ubiti sta bili dve osebi v tem času.

V počastitev spomina pok. Angela Dekleva daruje preč. g. Anton Cok L 10. – »Solsko društvo« doz. »Solskemu društvu«? V počastitev spomina svojega dragega sorodnika g. Vekoslava Kodriča, daruje g. Karel Kodrič L 25. – »Solskemu društvu«. Potom g. Egidija Perica je »Solskemu društvu« prejel znesek Lit 102.60 katere je našel v kupnjo z drugimi znanci in prijetljiv v dolgih zimskih večerih ob priliki kvartaja, igreščnik-šnaku od onih, ki so pri igri izgubili. Srčna hvala!

Edo ve zakaj daruje g. Benedikt Ponjš – Gorica L 50. – »Solskemu društvu«?

V počastitev spomina svojega dragega sorodnika g. Vekoslava Kodriča, daruje g. Karel Kodrič L 25. – »Solskemu društvu«.

Ker je g. Stano iz Bistrica stopil svoji dame na kurje oko, plača kazen fiskumu »Sol. društvo« L 10. –

V počastitev spomina pok. Angela Dekleva daruje preč. g. Anton Cok L 10. – »Sol. društvo«.

V počastitev spomina nepozabnega pok. strica gospoda Vekoslava Kodriča, daruje g. hčerke Maksa Kodrič za podružnico S. D. pri Sv. M. Magd.

Vsem cenjenim darovalcem najsršnejša hvala!

Začetek točno ob osmih in pol. Namejeno je seveda le ženam in odraslim dekletom. Odbor upa, da znaajo članice ceniti to hvalevredno prizadevanje za prospeh in blaginje naše žene in družine ter se bodo udeležile tega predavanja v polnem številu. – Odbor Ž. D. U.

Loterijske številke

izvrebane dne 13. marca 1926.

BARI	3	46	13	17	84
FIRENZE	19	35	39	78	27
MILANO	63	31	19	18	59
NAPOLI	73	12	38	7	62
PALERMO	73	17	31	66	20
ROMA	66	21	76	18	52
TORINO	24	45	41	16	18
VENEZIA	87	14	56	18	33

DAROVI

Za pogostitev revne dece na slovenski zasebni šoli v Trstu je poslala gospa Juliana Fratnikova iz Sv. Lucije pri Tolminu za dan sv. Julijana zaboj najrazličnejših jestvin. Blagi gospo, ki se ob takih prilikah vsako leto spomni naših malčkov, v njih imenu najsršnejša hvala! Bog jo živi na mnoga leta!

Za »Solsko društvo« so dorivali: Li. El. L 30, g. Tuzar L 10, † L 10, Ribarič, Vatovec L 20. – Vsem darovalcem srčna hvala!

Mesto vence na krsto pokojnemu Alojziju Kodriču daruje Miklavec Ante L 20 za magdalensko podružnico Solskega društva.

V počastitev spomina blagopodobne gospke Eize Rakovšček pri Sv. Luciji, se je našlo na dan pogreba med učiteljstvom in prijatelji L 230. – za »Solsko društvo«. Denar hrani upravnost.

V spomin nepozabnega brata Angela daruje Franc L 25. – za »Solsko društvo«. Denar hrani upravnost.

Mosto cvetja na grob pok. Ane vd. Laurenčič daruje rodbina Josipa Laurenčič L 50. – »Solskemu društvu«.

Potom g. Egidija Perica je »Solskemu društvu« prejel znesek Lit 102.60 katere je našel v kupnjo z drugimi znanci in prijetljiv v dolgih zimskih večerih ob priliki kvartaja, igreščnik-šnaku od onih, ki so pri igri izgubili. Srčna hvala!

Edo ve zakaj daruje g. Benedikt Ponjš – Gorica L 50. – »Solskemu društvu«?

V počastitev spomina svojega dragega sorodnika g. Vekoslava Kodriča, daruje g. Karel Kodrič L 25. – »Solskemu društvu«.

Ker je g. Stano iz Bistrica stopil svoji dame na kurje oko, plača kazen fiskumu »Sol. društvo« L 10. –

V počastitev spomina pok. Angela Dekleva daruje preč. g. Anton Cok L 10. – »Sol. društvo«.

V počastitev spomina nepozabnega pok. strica gospoda Vekoslava Kodriča, daruje g. hčerke Maksa Kodrič za podružnico S. D. pri Sv. M. Magd.

Vsem cenjenim darovalcem najsršnejša hvala!

Zobozdravnik

DR. U. DR. D. SARDČ

specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcioniran na domači kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, l. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7

VALUTA:

Trst: 13. marca Avstrijske krone od 0.0346 do 0.0359; dinarji od 43.50 do 44.; dolari od 81.75 do 24.90; novci po 20 frankov od 95. – do 98. – funt Sterling od 120.89 do 131.10.

Razstavitev obveznosti 71.26.

VALUTA: